

แผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
และของเสียอันตราย
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย
อำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เห็นชอบ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ต้องเร่งแก้ไขปัญหากำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกต้องและตกค้างสะสม เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ และได้สั่งการให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยทั้งในกรุงเทพมหานคร ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ในทุกมิติ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ๔ ขั้นตอน คือ ๑) กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่ กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤต (ขยะมูลฝอยเก่า) ๒) สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่) เน้นการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม กำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๓) วางระเบียบ มาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ๔) สร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน เน้นให้ความรู้ประชาชน และบังคับใช้กฎหมายและคณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ลงมติเห็นด้วยกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ทส.) เสนอ และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกระทรวงมหาดไทยจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประกอบกับนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้กล่าวในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งเผยแพร่ออกอากาศเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นรูปธรรม และได้รับมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยบูรณาการร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในกาจัดทำแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” โดยใช้หลักการ ๓Rs คือ การใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่โดยมีเป้าหมายเพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศลดลงตามเกณฑ์ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแนวทางปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ซึ่งมีหลักการสำคัญด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ในระดับจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดให้เกิดผลตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

เพื่อให้การขับเคลื่อน Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทาง “ประชารัฐ” โดยใช้หลักการ ๓Rs คือการใช้ให้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ องค์กรบริหารส่วนตำบล โชคชัย จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอันตรายองค์การบริหารส่วนตำบล โชคชัย พ.ศ.๒๕๖๔ ขึ้น โดยให้ความสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางเพื่อปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้น และผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วงบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัยมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ ตามอำนาจหน้าที่ ที่ต้องทำ

๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง

๓) เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย ลดลงร้อยละ ๓๐ จากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย

๑.๓ เป้าหมาย

ตำบลโชคชัย มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพและถูกหลักวิชาการ สามารถลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยในภาพรวมของอำเภอลดลงร้อยละ ๓๐ จากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย โดยมีเป้าหมายการดำเนินการ ดังนี้

๑.๓.๑ ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เข้าสู่ระบบการกำจัดที่ปลายทางลดลงร้อยละ ๓๐ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยในปี ๒๕๖๓

๑) ร้อยละ ๑๐๐ ของส่วนราชการ สถานศึกษา ศาสนสถาน ภาคเอกชน และสถานประกอบการ จัดกิจกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์

๒) ร้อยละ ๑๐๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่เป็นต้นแบบการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย

๓) ร้อยละ ๑๐๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชน มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายในชุมชน”

๔) กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย ร้อยละ ๗๐ และขยะมูลฝอยติดเชื้อ ร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ

๑.๓.๒ จัดประชุมมอบนโยบายด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เพื่อขยายผลสู่การปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย และหมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๓.๓ จัดทำแผนปฏิบัติการในระดับตำบลเพื่อกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน และมีผลสัมฤทธิ์ ภายใน ๑ ปี

๑.๓.๔ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

๑.๔ กรอบแนวคิด

๑.๔.๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ มีกรอบแนวคิดการพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และขับเคลื่อนให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม ที่มีคนเป็นศูนย์กลางพัฒนา มีการเชื่อมโยงทุกมิติ ของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวตน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความความสมดุลและยั่งยืนโดยนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเพื่อเป็นรากฐานการ

พัฒนาประเทศที่สำคัญ ในส่วนของการเสริมสร้าง พุทธพยากรณ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญในการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นรากฐานการผลิตภาคเกษตร มุ่งสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการเพิ่มบทบาทไทยในเวทีประชาคมโลก ทั้งนี้ภายใต้การขับเคลื่อนและแปลงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ไปสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆที่สอดคล้องกับสภาพสังคม และการกระจายการพัฒนาลงสู่พื้นที่ โดยยึดหลักการพัฒนาพื้นที่ภารกิจ และการมีส่วนร่วม(Area-Function-Participation) ในจังหวัดในพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาจากระดับชุมชนสู่ระดับประเทศและประเทศสู่ชุมชน ใช้กลไกและเครื่องมือการพัฒนาภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจเอกชน และสื่อมวลชน อย่างบูรณาการให้การขับเคลื่อนเกิดประสิทธิภาพด้วยกระบวนการสร้างเครือข่ายคลัสเตอร์ที่ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่

๑.๔.๒ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นแผนระยะกลางที่มีความสอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อการพัฒนาในหลายมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยต้องพิจารณาบริบทการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบด้าน โดยเฉพาะบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากแรงกดดันของกระแสแนวคิดและสถานการณ์ต่างๆทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่เข้มแข็งของภาคเอกชน สหประชาชาติและส่งเสริมการกระจายอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐

๑.๔.๓ แผนจัดการมลพิษ มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนจัดการมลพิษ ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดกรอบและทิศทางในการจัดการมลพิษของประเทศไทยในระยะเวลา ๕ ปี ที่ทันต่อสถานการณ์เพื่อให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก โดยมีกรอบแนวคิดของแผน ดังนี้

๑)ลดและควบคุมการระบายมลพิษอันเนื่องมาจากชุมชน เกษตรกรรม อุตสาหกรรม ยานพาหนะและการคมนาคมขนส่ง โดยให้มีการจัดการมลพิษตั้งแต่ต้นทาง จนถึงปลายทาง และให้ทุกภาคส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งดำเนินการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษและผลกระทบที่เกิดขึ้น

๒)จัดการมลพิษในระบบพื้นที่ตามลำดับความสำคัญของปัญหา

๓)สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานจัดการน้ำเสีย ขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อและของเสียอันตรายชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีการจัดการขยะอันตรายและสารอันตรายอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๔)ประยุกต์ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย (polluter pays principle : ppp) การสนับสนุนการผลิตและบริการ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคของประชาชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕) พัฒนาระบบการบริหารจัดการมลพิษให้เป็นเอกภาพ ทั้งทางด้านกฎหมาย กฎระเบียบ แผน และแนวทางการโดยประสานความร่วมมือในการจัดการมลพิษทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชน

๖) ส่งเสริมให้ภาคประชาชนและผู้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเข้าร่วมดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ

๑.๕ นิยามและความหมาย

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข, ๒๕๓๔)

ขยะมูลฝอย (solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น ๆ และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื่อมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะย่อยสลาย (compostable waste) หรือมูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่นับรวมถึงซากสัตว์หรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยขยะที่ย่อยสลายนี้เป็นขยะที่พบมากที่สุด คือพบมากถึง ๖๔% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือมูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระจอกเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้ เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับสองในกองขยะ กล่าวคือ พบประมาณ ๓๐% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ , ๒๕๔๘)

ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือมูลฝอยอันตราย คือขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุธรรมชาติ วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจเกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระจอกสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้เป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือ พบประมาณ เพียง ๓% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะทั่วไป (General waste) มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะประเภทย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำ

กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถูพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ของบะหมี่ กึ่งสำเร็จรูป ถูพลาสติกเบื่อนเศษอาหาร โฟมเบื่อนอาหาร ฟิล์มเบื่อนอาหาร เป็นต้น สำหรับขยะทั่วไปนี้ เป็นขยะที่มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตราย กล่าวคือ จะพบปริมาณ ๓% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะมูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยเหล่านั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ ที่เกิดขึ้น หรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลอง เกี่ยวกับโรคและการตรวจชั้นสุตรศพหรือซากสัตว์ รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ (กฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ, ๒๕๔๘)

๑)ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชั้นสุตรศพหรือซากสัตว์ และการใช้สัตว์ทดลอง

๒)วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมีด กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้วสไลด์ และกระจกปิดสไลด์

๓)วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกายมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลี ผ้าก๊อซ ผ้าต่างๆ และท่อยาง

๔)มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

ส่วนที่ ๒

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลโชคชัย

ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย ตั้งอยู่ที่ บ้านทุ่งกวาว หมู่ที่ ๑ ตำบลโชคชัย อำเภอดอยหลวง อยู่ทางทิศ ตะวันออกของอำเภอดอยหลวง มีทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๐๙๘ ตัดผ่าน ห่างจากตัวอำเภอดอยหลวง ประมาณ ๒.๕ กิโลเมตร ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๙

เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย มีเนื้อที่ประมาณ ๑๗๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๐๖,๒๕๐ ไร่ นับเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกิ่งอำเภอดอยหลวง

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ

ติดต่อกับตำบลหนองป่าก่อ อำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย

ทิศใต้

ติดต่อกับตำบลปงน้อย อำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย

ทิศตะวันออก

ติดต่อกับตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ทิศตะวันตก

ติดต่อกับตำบลปงน้อย กิ่งอำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย

จำนวนหมู่บ้าน

ตำบลโชคชัย อำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย มีทั้งหมด ๑๒ หมู่บ้าน ได้แก่

๑. บ้านทุ่งกวาง หมู่ที่ ๑	๒. บ้านแม่เลียบ หมู่ที่ ๒
๓. บ้านดอย หมู่ที่ ๓	๔. บ้านดอนงาม หมู่ที่ ๔
๕. บ้านแม่บงใต้ หมู่ที่ ๕	๖. บ้านหนองदान หมู่ที่ ๖
๗. บ้านแม่บง หมู่ที่ ๗	๘. บ้านโชคชัย หมู่ที่ ๘
๙. บ้านขุนแม่บง หมู่ที่ ๙	๑๐. บ้านสันต้นม่วง หมู่ที่ ๑๐
๑๑. บ้านใหม่ดอนงาม หมู่ที่ ๑๑	๑๒. บ้านทุ่งกวางใต้ หมู่ที่ ๑๒

ประชากร

ตำบลโชคชัย มีจำนวนประชากรทั้งหมด ๘,๗๘๒ คน ชาย ๔,๕๒๑ คน หญิง ๔,๒๖๑ คน จำนวนครัวเรือน ๓,๒๓๐ ครัวเรือน

(ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอดอยหลวง)

สภาพทางเศรษฐกิจ

- * ประชาชนร้อยละ ๙๐ มีอาชีพทางการเกษตร เพาะปลูก
- * พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว , มันสำปะหลัง , ข้าวโพด , ถั่วเหลือง เป็นต้น

สภาพสังคม

ประชากร ขององค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย ประกอบด้วย ๓ ชนชาติ คือ กระเหรี่ยง , อีวเมี่ยน , และชนพื้นเมือง

- * ชนชาติกระเหรี่ยง อาศัยอยู่ ๒ หมู่บ้าน คือ บ้านดอย และบ้านหนองदान
- * ชนชาติอีวเมี่ยน อาศัยอยู่ ๒ หมู่บ้าน คือ บ้านสันต้นม่วง และบ้านขุนแม่บง
- * ชนชาติพื้นเมือง อาศัยอยู่ ๘ หมู่บ้าน คือ บ้านทุ่งกวาง , บ้านแม่เลียบ , บ้านดอนงาม , บ้านแม่บงใต้ , บ้านแม่บง , บ้านโชคชัย , บ้านใหม่ดอนงาม , บ้านทุ่งกวางใต้

แหล่งน้ำธรรมชาติ

ตำบลโชคชัย มีแม่น้ำสายหลัก คือ แม่น้ำบง ไหลผ่านทั้ง ๑๒ หมู่บ้าน

ส่วนที่ ๓

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย

๓.๑ วิสัยทัศน์

เศรษฐกิจดี เทคโนโลยีก้าวไกล การคมนาคมปลอดภัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

๓.๒ เป้าประสงค์/พันธกิจ

- ๑ ปรับปรุงฟื้นฟู ระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกหลักวิชาการ
- ๒ มีการจัดการขยะมูลฝอยที่สะอาดอย่างถูกหลักวิชาการ
- ๓ กำหนดพื้นที่ห้ามเทกองขยะมูลฝอย
- ๔ มีพื้นที่ต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยเหลือศูนย์
- ๕ ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงอย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ของปริมาณขยะมูลฝอยปี ๒๕๖๓

๓.๓ กรอบแนวคิดการจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย

๓.๓.๑ แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย พ.ศ. ๒๕๖๔ มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
- ๒) สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่) โดยเน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง จัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมกำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการใช้น้อย ใช้ซ้ำ หรือนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ๓) มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
- ๔) สร้างวินัยในชุมชนมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน เน้นให้ความรู้ประชาชน และบังคับใช้กฎหมาย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหารจัดการในภาพรวมของจังหวัด นายอำเภอ เป็นผู้บริหารจัดการในภาพรวมของอำเภอ และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย เป็นผู้บริหารในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๓.๒) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงราย

แผนปฏิบัติการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนและของเสียอันตราย องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย พ.ศ. ๒๕๖๑ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงราย ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๔ ยุทธศาสตร์ของแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายองค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน/ส่วนราชการ/องค์กรเอกชน

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทดแทนการใช้ถุงพลาสติกหรือโฟม
- ๒) จัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน/ส่วนราชการ/องค์กรเอกชน ให้ถูกหลักวิชาการ
- ๓) กำหนดเขตพื้นที่ห้ามเทกองขยะมูลฝอย

- ๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีที่จุดรวบรวมขยะอันตรายในหมู่บ้าน/ชุมชน ละ ๑ จุด โดยไม่ให้เกิดมลภาวะทางด้านสิ่งแวดล้อมและประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างนิสัยของคนในชุมชนในการนำขยะกลับมาใช้ใหม่

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง
- ๒) ส่งเสริมให้มีระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล
- ๓) ส่งเสริมการดำเนินงานชุมชนปลอดขยะ
- ๔) ส่วนราชการ/องค์กร กำหนดมาตรการให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การวางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

แนวทางการพัฒนา

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติด้านการจัดการขยะมูลฝอยหรือประกาศท้องถิ่นในการลด คัดแยกขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย
- ๒) อำเภอละโว้งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศเขตพื้นที่ห้ามเทกอง รวมถึงห้ามมิให้มีศูนย์ขนถ่ายขยะมูลฝอยในเขตชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างวินัยของคนมุ่งสู่การบริหารจัดการขยะที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- ๑) บังคับใช้กฎหมาย
- ๒) สร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
- ๓) ประชาสัมพันธ์ ธารรงค์ ให้ความรู้ การลด คัดแยกขยะที่ต้นทาง
- ๔) จัดกิจกรรมสร้างนิสัยการจัดการขยะมูลฝอยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาทุกสังกัดในตำบลโชคชัย
- ๕) ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๖) ตรวจสอบ ดำเนินคดีกับผู้ลักลอบทิ้งขยะ กากอุตสาหกรรม
- ๗) สนับสนุนการใช้สื่อมวลชนช่วยปลุกกระแสสังคม เพื่อสร้างวินัยคนในชาติให้มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย
- ๘) ส่งเสริม/สนับสนุนการจัดตั้งธนาคารขยะ และกองทุนฅฒาปนกิจชุมชนเพื่อบริหารจัดการรายได้จากการซื้อขายขยะชุมชน

ส่วนที่ ๔

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลโชคชัย

๔.๑ แผนงาน (ปีงบประมาณ ๒๕๖๔)

แผนงานที่ ๑ : ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทดแทนการใช้ถุงพลาสติกหรือโฟมพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนให้สะอาดร่มรื่น

- ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทดแทนการใช้ถุงพลาสติกหรือโฟมในชุมชนส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ปรับปรุง พื้นฟู สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกหลักวิชาการ และห้ามเทกอง

แผนงานที่ ๒ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบโดยบูรณาการร่วมกันระหว่าง ชุมชน ส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ต้องมีการคัดแยกขยะอย่างถูกหลักวิชาการ

แผนงานที่ ๓ : ส่งเสริมพื้นที่ต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยหรือศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ และ ๖ คู และ ๕ สิ่งแวดล้อมควบคู่กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์

- พัฒนาพื้นที่ต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยหรือศูนย์ และส่งเสริมให้เป็นศูนย์เรียนรู้และดูแลสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์

แผนงานที่ ๔ : มีกฎ กติกา และข้อตกลงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และการบังคับใช้กฎหมาย

- สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ หรือปรับปรุงข้อบัญญัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล และของเสียอันตราย
- ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลที่ไม่ถูกหลักวิชาการ

แผนงานที่ ๕ : สร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนร่วมกันออกแบบและดำเนินชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมผ่านสามองค์กรหลักในพื้นที่ บ้าน วัด โรงเรียน

- สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในการลด คัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
- จัดกิจกรรม big cleaning day ในหน่วยงาน และชุมชน
- ส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือผู้ประกอบการลดการใช้ถุงพลาสติก และโฟม หรือวัสดุที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนงานที่ ๖ : การติดตามประเมินผล

- ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ในระดับส่วนราชการ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน

ส่วนที่ ๕

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งคณะด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย “จังหวัดสะอาด” ระดับตำบล โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัยเป็นประธานคณะทำงาน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- ๑) จัดทำแผนระดับตำบล เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีการดำเนินการคัดแยกขยะ
- ๒) กำหนดให้มีจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อยหมู่บ้านละ ๑ จุด
- ๓) กำหนดให้มีจุดรวบรวมขยะอันตรายอย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อนำไปดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับตำบล
- ๔) ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย
- ๕) หน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากอำเภอต่อยหลวง

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะทำงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธานคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- ๑) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น เพื่อจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอยในพื้นที่
- ๒) จัดทำแผนปฏิบัติการระดับท้องถิ่น โดยการประชาคมหมู่บ้าน เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินงานให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่
- ๓) ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะและบริหารจัดการขยะให้แก่ประชาชนในพื้นที่
- ๔) สนับสนุนงบประมาณด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อนำไปดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในระดับท้องถิ่น
- ๕) ติดตามและประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จังหวัดสะอาด เสนอต่อนายอำเภอ
- ๖) หน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น